

автор
илюстрации
графичен дизайн
печат
издател

Панайот Панайотов
Красимир Гогов
© Литов - тотал дизайн
РИК „Фисек“
клуб „Хвани и пусни“
/Catch and Release/

превел
графичен дизайн
печат
издател

Мартин Младенов
© Литов - тотал дизайн
РИК „Фисек“
клуб „Хвани и пусни“
/Catch and Release/

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I	5
ИЗБИРАНЕ НА ПОДХОДЯЩА ПРЪЧКА	6
СГЛОБЯВАНЕ НА ОБОРУДВАНЕТО	9
ОСНОВНИ ПРАВИЛА НА ЗАМЯТАНЕТО	12
ПОВОДИТЕ	17
С КАКВО СЕ ХРАНИ РИБАТА	18
ПОДХОДЯЩИТЕ МУХИ	24
КАК ДА ОТКРИЕМ РИБАТА	27
КАК ДА ПУСНЕМ РИБАТА ОБРАТНО ВЪВ ВОДАТА	29
ОСНОВНИ ПОДВОДНИ ТЕХНИКИ	30
РИБОЛОВ НА СУХА МУХА	33
ШНУРОВЕТЕ	36
ЧАСТ II	41

Предговор

Тази малка книжка е преведена от английски специално за българския риболовец, който иска да се посвети на най-емоционалния и етичен риболов - риболова на изкуствена муха с шнур. Без да претендираме за изчерпателност и всеобхватност, която трудно може да бъде постигната в толкова кратко издание, ние се надяваме то да ви помогне да направите първите си стъпки в този вълнуващ спорт.

На някои места в книгата са използвани английски думи и целенасочено са оставени така, без да се превеждат, защото просто нямат аналог на родния ни език.

Това е първата книжка от поредицата „Риболов на изкуствена муха с шнур“ и в най-близко бъдеще очаквайте следващите издания, които ще се занимават детайлно с всяка по-специфична техника в този нов за България спорт.

УСПЕХ!

От издателите

ПЪРВА ЧАСТ

ЗА НАЧИНАЕЩИ

- ☐ оборудване
- ☐ основни възли
- ☐ насекоми и техните имитации
- ☐ техника на замаяване
- ☐ основни тактики

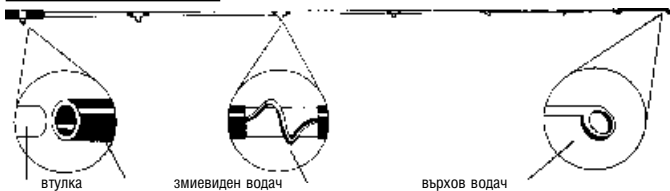
ИЗБИРАНЕ НА ПОДХОДЯЩА ПРЪЧКА

За да започнете да ловите пъстърва, речен кефал или костур, се нуждаете от пръчка. Избирането на подходяща пръчка е важно. Когато ловите риба, вие натоварвате пръчката при замятане. Натоварената пръчка изхвърля шнура, който поднася мухата на рибата. Ако мухата е правилно поднесена, презентацията е естествена и рибата я взима. Подходящите пръчка, шнур и повод са изключително важни за успешната презентация на мухата.

Материалите за пръчки, от които можете да избирате, включват графит, фибростъкло и бамбук. За първите опити в риболова ви е нужна една нова или използвана графитна пръчка. Но имайте предвид, че скъпите пръчки оправдават цената си. Те гарантират по-добри материали и изработка, така че колкото повече ловите, толкова повече ще оценявате висококачествените пръчки. Те могат да ви направят по-добър в замятането и съответно по-добър риболовец.

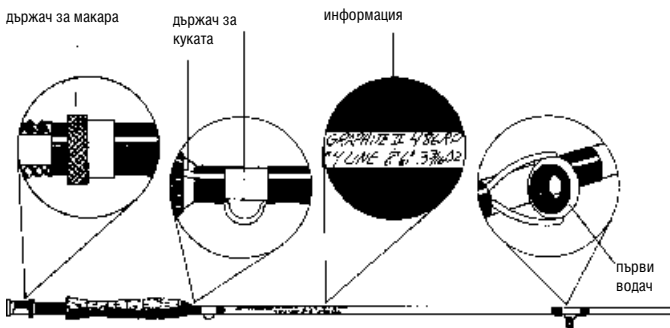
На вас ви трябва така наречения „балансиран комплект“ - пръчка и шнур, които си пасват добре. Пръчките се проектират от производителите да поемат определена тежест на шнура. С други думи, пръчка 6-ти клас върви с шнур 6-ти клас, пръчка 4-ти клас върви с шнур 4-ти клас и т.н. Ако разгледате пръчката, вероятно ще намерите надпис точно над корковата дръжка. Например, ако пише G76-3, това означава, че пръчката е направена от графит (G); дълга е 7 фута и 6 инча (76), и е направена за шнур 3-ти клас (3). Класовете на пръчките са от 1-ви до 15-ти. Колкото е по-голямо числото, толкова по-тежък е шнурът.

ГОРНА ЧАСТ НА ПРЪЧКАТА

За съжаление няма единство по отношение на начина, по който производителите кодират информацията за своите пръчки. При някои пръчки дължината на пръчката и вида на шнура са отбелязани върху капачка в основата на пръчката. При други, спецификациите са дадени над корковата дръжка по следния начин: „9' for 8-9 line“. Това означава, че пръчката е дълга 9 фута (2.70 метра) и с нея могат да се използват шнуриове 8-9-ти клас. Ако купите комплект за начинаещи пръчка/макара/шнур, шнурът и пръчката си пасват.

ДОЛНА ЧАСТ НА ПРЪЧКАТА

Как да изберем подходящата пръчка

Как избирате пръчка за риболова, който смятате да извършите? Не забравяйте, че при мухарския риболов тежестта, с която изхвърляте мухата при заматане зависи от шнура. Колкото е по-голяма е мухата, толкова е по-тежка и устойчива на вятър, следователно е необходим по-голям (тежък) шнур. Така, когато ловите по-големи риби с по-големи мухи, се нуждаете от по-дълга пръчка с по-тежък шнур (вж. таблицата с различните класове и приложения на шнура).

Ако започнете с пъстърва или речен кефал, ще използвате сравнително малки мухи и внимателното поднасяне на мухата е често пъти от огромно значение. Пръчка 5-6-ти клас е изборът на повечето начинаещи, защото тя изхвърля малки мухи леко, а шнурът може, ако е необходимо, да пренесе

сравнително големи мухи до далечни обекти, особено когато шнурът е съчетан с подходящ повод.

<u>КЛАС НА ПРЪЧКАТА / ШНУРА - ПРИЛОЖЕНИЯ</u>	
КЛАС НА ПРЪЧКА / ШНУР	ПРИЛОЖЕНИЯ И НОМЕР НА КУКА
1 - 2	пъстърва, речен кефал □ 26 - 18
3 - 6	пъстърва, речен кефал, костур □ 26 - 1/0
7 - 8	пъстърва, речен кефал, атлантическа съомга, тихоокеанска съомга, костур □ 20 - 1/0
9 - 11	пъстърва, морска пъстърва, атлантическа съомга, тихоокеанска съомга, малък тарпон □ 6 - 2/0
12 - 15	тарпон, риба тон □ 2/0 - 8/0

Пръчките за пъстърва варират от 1-ви до 8-ми клас, а риболовците на костур използват дори 9-ти и 10-ти клас за много големи мухи. Добре е да започнете риболова на пъстърва и речен кефал с 6-ти клас. След като се усъвършенствате в риболова може да си купите много леки или много тежки пръчки.

Каква пръчка да купим - от 2, 3 или 4 части? Повечето риболовци започват с пръчки от 2 части, защото ловят риба близо до дома и пътуват малко. Когато започнете да пътувате до екзотични риболовни места, пръчките от 4 части ще станат необходими за вас.

Може да купите по-евтини компоненти за първия си комплект. Уменията ви да хвърляте и ловите са все още неусъвършенствани и на този етап евтините макари и пръчки ще ви свършат добра работа. Добре е да знаете, че пръчката задължително трябва да бъде с коркова дръжка и с високо съдържание на карбон (96-100%) - такъв комплект на пазара струва около 150 DM и той е евтин в смисъл, че има аналози с цена 1000-2000 DM. Когато се усъвършенствате, естествено

ще искате да подобрите оборудването си с висококачествени макари и пръчки. Когато купувате оборудването си, помолете продавача да сглоби комплекта и да ви помогне да заматнете. Добре информираният продавач ще ви помогне при тези важни първи заматания, както и да прецените дали пръчката е с подходяща за вас дължина.

Дължината на пръчката, която избирате, е важна. Например, ако ловите риба в малки, бързи потоци, пръчките от 1.80 до 2.40 метра са в повечето случаи по-подходящи от по-дългите пръчки. От друга страна, ако ловувате в широки реки, където пространството за заматане не представлява проблем, пръчките от 2.40 до 2.70 метра са по-добри. Дългите пръчки позволяват по-голям контрол върху шнура и по-голяма височина на заматането, което предпазва шнура от нараняване от трева и храсти.

СГЛОБЯВАНЕ НА ОБОРУДВАНЕТО

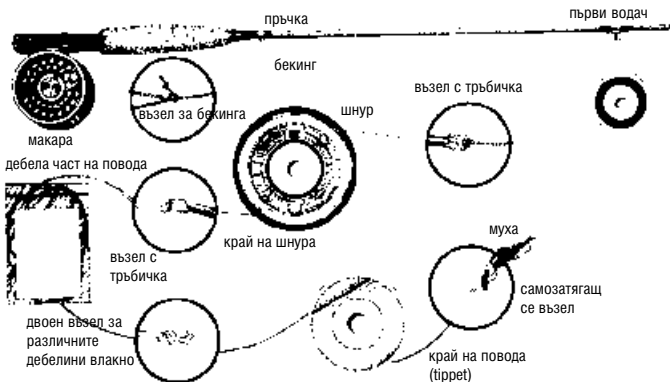
Първата стъпка в риболова на изкуствена муха с шнур е да се снабдите с добре балансирано оборудване и да знаете как да го сглобите. Събирането на отделните компоненти изглежда сложно, объркващо и обезкуражаващо без помощ или съвет. Най-доброто място да получите помощ е магазинът, от където купувате оборудването. Но ако все пак трябва да го направите сами, ви предлагаме инструкции, които ще ви помогнат добре да подготвите вашето оборудване.

Компоненти на мухарското оборудване

Мухарското оборудване има седем компонента - пръчка, макара, бекинг, шнур, повод, край на повода и муха. Те рядко се продават напълно сглобени и готови за риболов. Обикновено всеки компонент е отделно опакован, така че преди да започнете риболова трябва да намотаете бекинга на макарата, да прикрепите шнура към бекинга, поводът към шнура, края на поводът към поводът и мухата към края на поводът.

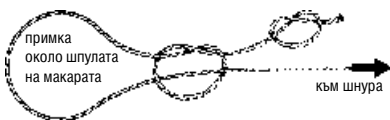
Сглобяването изисква използване на някои възли. Ето основните възли, необходими за да сглобите вашия комплект:

СГЛОБЯВАНЕ НА ОБОРУДВАНЕТО

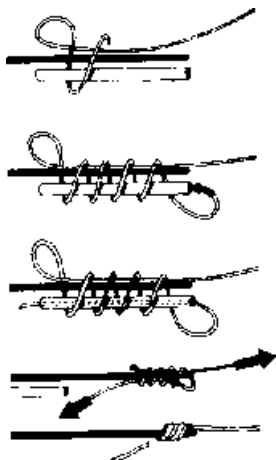
Преди да започнете сглобяването изберете добре осветено място със стол и маса. Пригответе си ножички, нокторезачка, малки пинсети, молив, няколко малки отвертки, игла №8, малка тръбичка или голяма игла и шишенце лак за нокти или лепило.

ВЪЗЕЛ ЗА ВРЪЗВАНЕ НА БЕКИНГА КЪМ МАКАРАТА

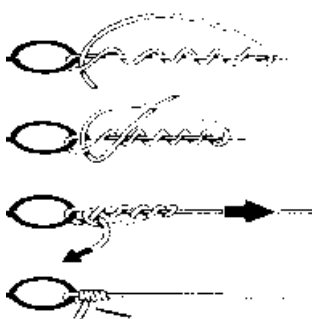

Прикрепете бекинга към шпупата на макарата с този възел. Преди да стегнете възела прекарайте шнура през първия водач

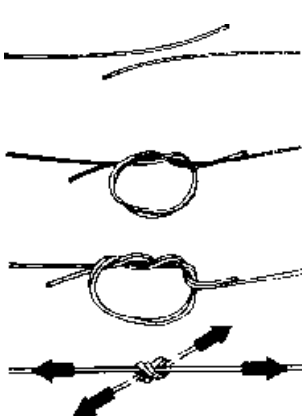
Първо трябва да решите с коя ръка ще навивате шнура на макаратата. Според мухарската традиция макаратата се навива с ръката, с която замятате. Това обаче налага прехвърляне на пръчката от едната в другата ръка. Използването на едната ръка при замятането и лова на рибата, а другата за навиването на макаратата има повече предимства от традиционния метод, при който ръцете се сменят. Почти винаги е по-добре да

ВЪЗЕЛ С ТРЪБИЧКА

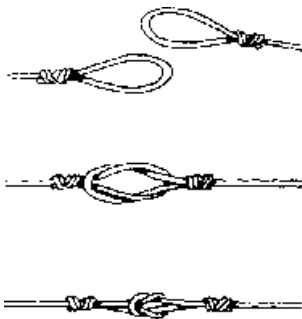
Този възел се използва за прикрепване на бекинга към шнура, както и за прикрепване на поводка към шнура.

САМОЗАТЯГАЩ СЕ ВЪЗЕЛ

Този възел се използва за връзване на мухата към края на поводка.

ДВОЕН ВЪЗЕЛ

Този възел се използва за прикрепване на монофилно влакно с различни диаметри при направата на поводка.

КЛУП КЪМ КЛУП

Този възел се употребява за връзване на монофилно влакно с различни диаметри

навивате макаратата със свободната си ръка (лявата за тези, които хвърлят с дясната ръка и дясната за тези, които хвърлят с лявата).

Проверете в инструкциите на макаратата дали вашият модел става и за двата случая. Повечето макари са пригодени да се навиват с дясната ръка. В съответствие с това трябва да се нагласи авансът. Ако смяната е възможна, с макаратата ще има инструкции за това как да извършите обръщането.

Когато нагласите макаратата за удобната за вас ръка, поставете макаратата в долния край на пръчката.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА НА ЗАМЯТАНЕТО

При спининговото замаятане тежестта на изкуствената примамка (блесна, воблер и т.н.) изтегля влакното от макаратата. При риболова на изкуствена муха тежестта на шнура пренася мухата до рибата. При този вид риболов трябва да се научите да изхвърляте тежестта на шнура с пръчката. Може да се научите да правите това много бързо, ако спазвате петте основни принципа на замаятането.

1. Шнурът (и мухата) отиват в посоката, в която насочвате върха на пръчката по време на замаятането.

2. Доброто замаятане не зависи от влагането на сила, а от навременното извършване на движенията. Ако тренирате това поне 15 минути на ден, за около един месец ще се научите да го правите добре.

3. Правилното замахваване и спиране на пръчката са основни за доброто замаятане при риболова на изкуствена муха. По време на замаятането пръчката се натоварва със сила, която се прехвърля на шнура. При късите замаятания натоварването е малко и само във върха на пръчката, а при дългите натоварването е по-голямо и е разпределено по цялата дължина на пръчката.

4. При късите замаятания дъгата, която прави пръчката във въздуха, е малка, а при по-дългите замаятания е по-голяма.

5. Спирането на пръчката след замахваването назад е особено

важно за образуването на правилна торба и позволява на пръчката да се освободи от натоварването, като по този начин изхвърля шнура.

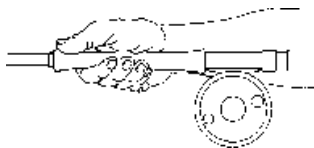
Рядко се налага да се замята на повече от 15 метра. Затова е по-добре да се научите първо да замятате на къси разстояния (10 метра), а след това на по-дълги.

Не можете да се научите да замятате само от книга. Много е важно първите ви тренировки да бъдат на поляна или малък водоем без да се опитвате да хванете риба. Така ще успеете да се концентрирате върху самото замятане.

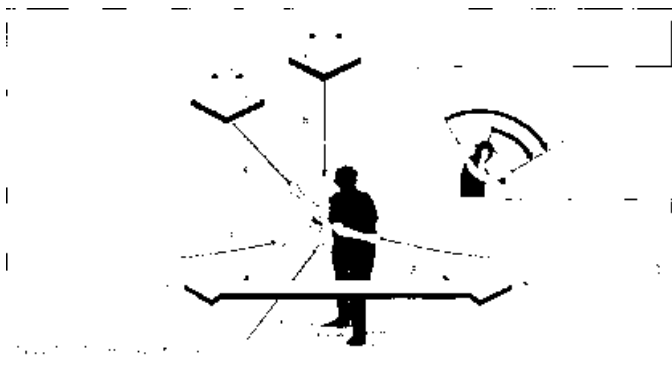
Ако нямате познат, който да ви покаже основите на замятането, вземете вашето балансирано оборудване и намерете подходящо място - открита поляна, дълга около 40 метра (по 20 метра във във всяка посока).

Захват и замятане

Хванете здраво пръчката с ръката, с която ще замятате и сложете палеца си върху дръжката. Когато се учите да замятате дръжте долния край на пръчката на една линия с китката и ръката до лакътя. По този начин пръчката ще остане в една равнина с ръката по време на замятането. Ако пръчката излезе от тази равнина по време на замятането, върхът се изкривява, последван от шнура, което разваля замятането.

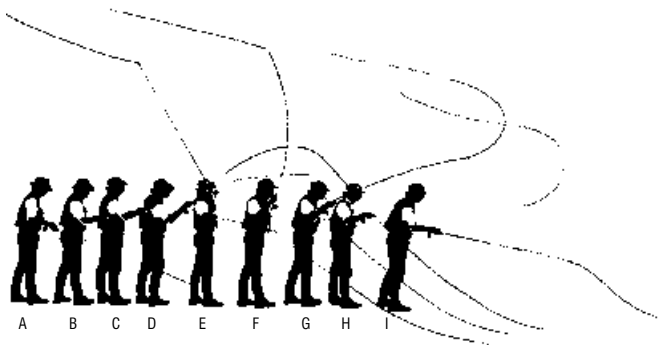

Застанете на поляната с леко разтворени крака. Прекарайте шнура от макарата през водачите и върха на пръчката. Завържете повод с дължина 2.70 метра за края на шнура като използвате възел с тръбичка (показан в главата „Сглобяване на оборудването“) и вържете парченце прежда за края на повод. Издърпайте около 6 метра шнур от макарата и го положете на земята от дясната ви страна (лявата, ако хвърляте с лявата ръка). Шнурът трябва да е опънат на земята, в противен случай замятането няма да е добро (поз. 1 на фиг.).

Задръжте пръчката хоризонтално и чукнете върха от дясно на ляво (от ляво на дясно ако замаятате с лявата ръка) (поз. 1 на фиг.). Шнурът трябва да образува торба и да се премести на тревата от лявата ви страна (поз.2 на фиг.). Като използвате ръката и китката си едновременно, направете последователни махове напред (ляво) и назад (дясно) (поз. 2 и 3 на фиг.). Опитайте се да направите така, че шнура да оформя торба в двете позиции. Образуването на торба е от голямо значение при замаянето. Колкото е по-тясна тя, толкова е по-добро замаянето. Докато правите това дръжте китката си стегната и спирайте пръчката след всеки мах напред и назад. Спирането на пръчката позволява на шнура да образува торба извън върха на пръчката. Това води до огъване на пръчката и предаване на сила върху шнура. Тази сила фактически изхвърля шнура. Вие трябва да се научите да спирате пръчката при извършване на предния и задния мах. След като похвърляте странично около 15 мин. опитайте се да повторите същото упражнение, само, че вдигнете пръчката на 45 градуса (поз. 4 на фиг.). След като похвърляте в тази позиция, вдигнете пръчката вертикално (поз. 5 на фиг.). Принципите на замаянето важат при всичките три позиции, странично (поз. 2-3), 45 градуса (поз. 4) и вертикално (поз. 5).

За да си представите замятането още по-добре, вижте следващата диаграма:

A. Пръчката е в изходно положение надолу.

B. Повдигнете леко пръчката от положение **B** до положение **C**.

D. Извършете мах назад, шнурът се отлепва от повърхността на водата и минава зад вас.

E. Спирате въдицата при задния мах. Изчаквате шнура почти да се изправи.

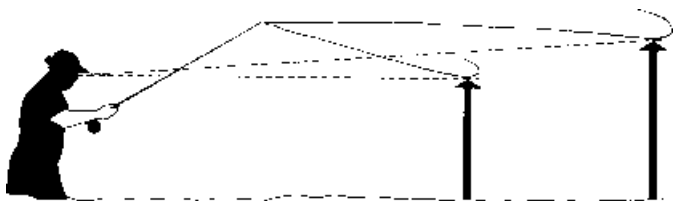
F. Извършвате преден мах. Пръчката се натоварва и шнурът образува торба.

G. Забавяте движението на пръчката. Шнурът почва да се изправя.

H. Спирате пръчката и изчаквате шнура и повода да се изправят напълно. Задържате пръчката и я сваляте в положение **I**.

Прицелване при замятането

При късите замятания се целете около 1.20 метра над водата (поляната). При по-дългите замятания се целете по-високо, за да може шнурът да лети по-дълго време и да достигне целта. Точното прицелване е един от признаците на умелото замятане. Трябва ви доста време, за да се научите да се прицелвате и да улучвате мишени на поляната.

Като следвате дадените указания, ще се научите да замятате шнура, повода и парчето прежда (мухата) от 5 до 10 метра през първия час от тренировката ви.

Умелото замятане изисква практика, но ако тренирате по 15 минути на ден, ще се научите да замятате добре за един сезон. Ето няколко полезни съвета:

Носете защитни очила (поларизирани слънчеви очила), за да предпазите очите си от наранявания.

Започнете да замятате на големи разстояния едва след като сте овладяли замятането на къси разстояния - 5 метра, после 6, 10 и т.н.

Ето няколко основни грешки при замятането и как да ги поправим.

Проблем: Пагане на шнура на земята или във водата при замахване назад. Причина: върхът на пръчката отива много назад. Какво да направим: Спрете върха на пръчката, когато е високо. Китката ви трябва да бъде стабилна.

Проблем: Оплитане на шнура. Причина: Прекалено силно или рано замахване с пръчката. Какво да направим: Замахвайте по-леко. Оставете достатъчно време на шнура да се изправи напълно при замахването назад преди да замахнете напред.

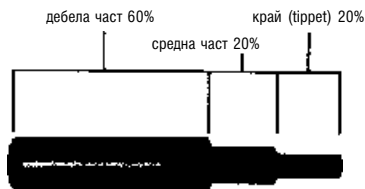
Проблем: Мухата плющи при замятането назад. Проблемът се решава както в горната ситуация.

Проблем: Шнурът пада преди да е достигнал целта. Причина: Слабо замятане, причинено от не добре опънат шнур или нестабилна китка. Какво да направим: Преди да заметнете изпълнете шнура. Помнете, че китката ви трябва да бъде стабилна по време на замятането.

ПОВОДИТЕ

Поводите са конусовидни и са направени от монофилно влакно. Те свързват шнура с мухата. Предназначението им е да представят мухите така, както рибата очаква. Подходящият повод е от особено значение за успешния ви риболов.

СЪСТАВНИ ЧАСТИ НА ПОВОДА

Мухарските поводи имат три части - основа, средна част и край. Поводите се правят по-дебели в основата и към върха постепенно изтъняват, за да може мухата да бъде максимално добре положена при замятане. Те или се връзват ръчно от отделни парчета влакно с различна дебелина (като за по-дълги пръчки се увеличава най-дебелото парче), или са без възли и постепенно изтъняват от основата към върха. С напредъка на технологията за производство на монофилни влакна, поводите вече могат да се правят с твърди основи и меки върхове и с различни показатели за гъвкавост, издръжливост и изтриваемост.

Х - КЛАСИФИКАЦИЯ ЗА ДЕБЕЛИНАТА НА КРАЯ НА ПОВОДА (ТИПРЕТ)

ДИАМЕТЪР	Х-КЛАСИФИКАЦИЯ	РАЗМЕР НА КУКА
.003" / 0.08 мм	8X	#20 - #28
.004" / 0.10 мм	7X	#20 - #28
.005" / 0.125 мм	6X	#18 - #26
.006" / 0.15 мм	5X	#14 - #20
.007" / 0.18 мм	4X	#6 - #14
.008" / 0.20 мм	3X	#6 - #12
.009" / 0.23 мм	2X	#4 - #10
.010" / 0.25 мм	1X	#4 - #8
.011" / 0.28 мм	0X	#4 - #6

Опаковката на съвременните поводи носи цялата информация, от която се нуждаете. Основното правило при поводите е: колкото е по-малка мухата, толкова е по-малък диаметърът на края на поводата и обратното - по-голяма муха, по-голям диаметър.

С КАКВО СЕ ХРАНИ РИБАТА

Рибата се храни предимно с водни насекоми. Четирите основни вида насекоми, обитаващи потоците и езерата, са: майска муха, рученик, комар и каменарка.

За да може да имитирате добре мухите, трябва да умеете да различавате отделните стадии на тяхното развитие. Ако искате да имате успех, трябва да използвате подходящата муха в този период от развитието ѝ, в който тя присъства в природата. Когато отидете на водоема, внимателно наблюдавайте насекомите на повърхността на водата и във въздуха, хванете едно и изберете най-добрата имитация.

МАЙСКА МУХА И НЕЙНА ИМИТАЦИЯ

Майската муха (Ephemeroptera) е от най-голямо значение за ловенето на речен кефал и пъстърва. Всички майски мухи имат две изправени нагоре крила, от две до три опашки и повечето имат две малки задни крилца. Те приличат на малки платноходки, плувачи по течението на реката. Техният жизнен цикъл се състои от : яйце, нимфа, субимаго и имаго.

НИМФА НА МАЙСКАТА МУХА И НЕИНА ИМИТАЦИЯ

Нимфа

От яйцата на майската муха се излюпва подводна форма, наречена нимфа, която в повечето случаи живее една година, но може да живее от два месеца до две години в зависимост от вида. Размерът им е между 3 и 36 мм, имат 3 опашки (много рядко 2) и хриле, разположени от двете

страни на коремната област. Нимфата прогресивно нараства, като в края на всяка фаза от растежа си сменя обвивката си. Имат различна форма в зависимост от екосистемата, към която се адаптират, като например бърза или бавна вода. Цветът им варира от светло кафяво до тъмно кафяво с по-светли коремчета. Има и форми с млечнобял, маслинозелен или черен цвят.

Изплуване

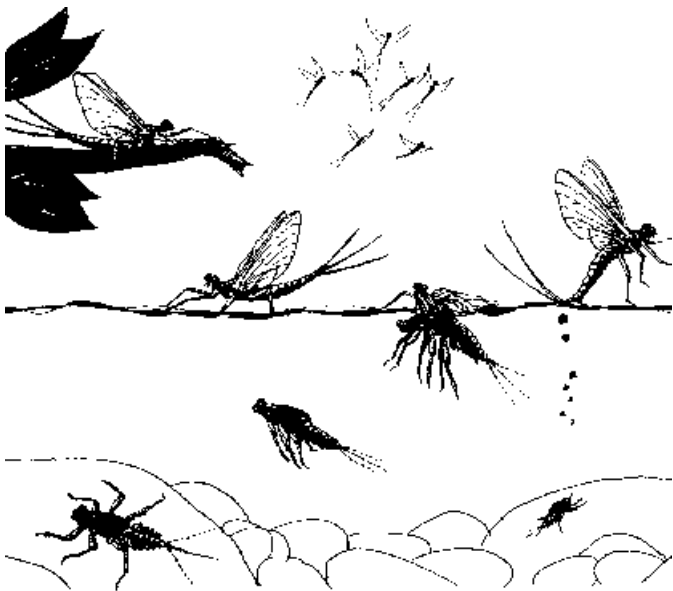
Когато нимфата е напълно пораснала, тя изплува на повърхността на водата и се превръща в крилата муха, която се нарича субимаго. Новоизлюпената муха остава на повърхността докато изсуши крилата си, след което излита до най-близкото дърво или поляна. Този процес се нарича излюпване. В този етап от своето развитие нимфите и новоизлюпените мухи са изключително уязвими. Преди и по време на излюпването стандартните мухи, направени от еленова козина, които имитират успешно нимфата и субимагото дават много добър резултат. По време на излюпването най-успешната муха е плуващата нимфа. Това е и най-предпочитаната храна на пъстървата.

Възрастно насекомо (имаго)

След като новоизлюпената муха е отлетяла до най-близкото дърво или поляна, тя престоява там от няколко часа до няколко

гни, след което се превръща във възрастно насекомо. Възрастното насекомо има ярко и блестящо тяло, дълги опашки (два пъти по-дълги от тялото му) и прозрачни криле. Възрастните насекоми се връщат в реката, оплождат се на рояци и след като снесат яйцата умират, падайки в реката. Това става обикновено привечер, но може да се случи и в сутрешните часове. Подходяща муха за този период е Адамс.

ЖИЗНЕН ЦИКЪЛ НА МАЙСКАТА МУХА

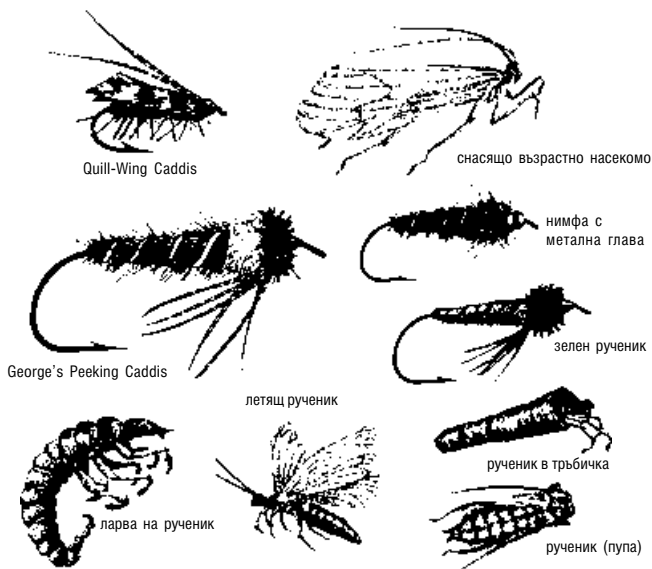

Рученик (Caddis Trichoptera)

Ручениците са също много важни насекоми и на някои места се срещат по-често от майските мухи. Те лесно се познават по четирите си крила, които са покрити с малки косъмчета и имат формата на обърнато V, когато са в покой. Те обикновено са

от средни до малки на размер (от □14 до □24 размер на кукама) и нямат опашка. В Европа има повече от 1000 познати вида.

ФОРМИ НА РУЧЕНИКА И ТЕХНИ ИМИТАЦИИ

Жизненият цикъл на рученика се различава от този на майската муха и има следните етапи: яйце, ларва, пупа и възрастно насекомо. Яйцата се снасят във или близо до водата, от тях се излюпват червеи, които могат да направят обвивка в зависимост от вида. Съществуват две основни групи ларви. Едните правят обвивки (за защита и камуфлаж), в които живее ларвата. Тези обвивки могат да бъдат направени от всякакви материали, като например клечки, песъчинки, парчета листа или дървесна кора. Другите ларви живеят на дъното на потоците без обвивки. Когато съзрее, ларвата прави пашкул, който се превръща в пупа. Когато пупата се развие напълно, излиза от пашкула и изплува на повърхността. Някои видове

изпълзват на сушата, други плуват на повърхността, докато обвивката на пупата се разкъса и възрастното насекомо излети. Възрастните рученици живеят много по-дълго от майските мухи, защото могат да абсорбират вода. Повечето видове се оплождаат в покой, така че женските са тези, които рибите изяждат в периода на снасяне на яйца. Яйцата се снасят на повърхността на водата, върху растения, висящи над водата или под водата от змуркащи се женски.

По време на излюпването на рученика са ефективни три имитации. В резултат на плуването на пупата малко под повърхността на водата, изборът на мокра муха, която имитира тази форма е много подходящ. Другата успешна имитация е на възрастно насекомо, полунамолено във водата. Също добър резултат дава имитацията на възрастно насекомо, снасящо яйца.

И в трите случая риболовецът трябва да напасне размера и цвета на насекомото, като за пример му служи предварително хванато истинско насекомо.

Комар (Diptera)

Тези мухи имат само две къси крилца (по-къси от тялото), които са разположени в горната част на тялото, обикновено V-образно, и нямат опашка. Повечето са малки - от 22 до 28мм, а има и по-малки. Жизненият им цикъл се състои от яйца, ларва, пупа и възрастно насекомо. В периода на излюпване пупата изплува на повърхността, където прекарва известно време; после от нея се излюпва крилато насекомо и отлита.

По време на излюпването са ефективни изкуствени пупа и мъртвородено; имитация на възрастно насекомо може да се използва по-късно по време на изплуването или снасянето на яйцата.

Тези мухи са особено важни за пъстървата в бавно течаща вода, като реки или карстови рекички. Някои езерни форми са сравнително големи. Те не са от голямо значение в по-бързите течения. Това е много голяма и разнообразна група - те могат да бъдат всякакви цветове, но най-често се срещат черни и маслинено зелени. Когато пъстървата се храни с тях, тя може

да бъде доста капризна. Точният размер на изкуствената муха е често пъти от огромно значение. Грешка само в един размер на куката (например 20 вместо 22) може да означава повече от 30 процента несъответствие, а това почти винаги се улавя от критичното око на пъстървата. За да бъдат ефективни, са необходими много близки имитации.

Риболовът с комари често пъти се смята за най-голямото предизвикателство в мухарския риболов, защото имитациите са много малки и поводите трябва да бъдат изключително дълги и тънки. Поводите от 2.70 до 3.50 метра и завършващи на 0.10 - 0.12 мм са най-ефективните размери. Леките пръчки с чувствителни върхове са необходими, за да предпазват фините краища на поводите при замахване или борба с големи риби. Разбира се, има много малки майски мухи, рученици и земни насекоми, които изискват същото леко оборудване, и въпреки че не са комари, се отнасят към риболова с комари.

Каменарка (Plecoptera) - Stonefly

Това малко семейство мухи няма голямо значение за бавни

скакалец

Освен с водни насекоми, пъстървата, речният кефал и костура се хранят и със земни насекоми, като скакалци, шурци, бръмбари, мравки и др.

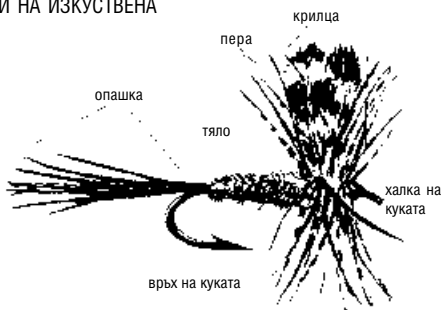
води, но в бурни и каменисти реки те играят важна роля. Каменарките имат различни размери - от много малки до много големи (от 2 до 20 размер на куката). Възрастните насекоми имат четири дълги крила, които са твърди и лъскави и когато не са в движение, лежат върху гърба на насекомото. Жизненият цикъл на каменарките има следните етапи: яйце, нимфа и възрастно насекомо. Плоските нимфи на каменарките лесно се различават от нимфите на майската муха, защото имат само две къси

опашки, дълги антени и нямат хриле на корема. Когато нимфата съзрее, повечето разновидности (но не всички) изпълзват на сушата и се излюпват. Те се размножават на сушата и след няколко дни или седмици се връщат във водата, за да снесат своите яйца. Повечето от средните и малки каменарки са жълти, с кафяви или маслинено зелени петънца. Обикновено нимфата е по-светла отдолу.

ПОДХОДЯЩИТЕ МУХИ

Ние наричаме този спорт мухарство. Но какво всъщност представлява мухата? Независимо, че повечето от примамките, които риболовците използват са имитации на не зрели или възрастни водни насекоми, има много други видове храна за риба, които са представени също от мухи. Това са малки рибки, пиявици, червеи, рачета и много други, които се имитират с мухи. Това означава, че терминът „муха“ е общ и не се отнася само до летящи насекоми. Днешният риболовец може да имитира всяка храна, която рибата яде, в това число царевича и хляб!

СЪСТАВНИ ЧАСТИ НА ИЗКУСТВЕНА МУХА

Основни групи мухи

Повечето мухи влизат в три основни категории: нимфи/мокри мухи, сухи мухи и стримери. Нимфите и мокрите мухи представляват не зрелите форми на насекоми като майски

ПОПУЛЯРНИ МУХИ ЗА ПЪСТЪРВА, КОСТУР И РЕЧЕН КЕФАЛ

изплуваща нимфа

мравка

Hares ear

Catskill

Compara dun

мухи, рученици, каменарки и др. С тези мухи се лови под повърхността на водата и са най-ефективни преди излюпването на водните насекоми от водата. С някои специални нимфи, които имитират излюпващо се възрастно насекомо, се лови непосредствено под повърхността на водата. Тези нимфи се наричат излюпващи се насекоми (emergers) и са полумокри и полусухи, но понеже не плуват на самата повърхност, те влизат в групата на нимфите и мокрите мухи.

Сухите мухи плуват на повърхността на водата и имитират различни видове храна в това число възрастни майски мухи, рученици, скакалци, щурци, мравки и много други. Магията да видите пъстърва, речен кефал или костур, да взема суха муха, плуваща на повърхността на водата представлява

СУХИ МУХИ

Модел муха	Имитация	Тип водоеми	Видове риби
Adams	майски мухи, комари	реки, езера, язовири	пъстърва, р. кефал, костур
Compara-duns	майски мухи, комари		
Elk-hair Caddis	рученици		
Light Cahill	майски мухи		
Скакалец	скакалци		
Мравки	мравки		
Бръмбари	бръмбари		

НИМФИ

Модел муха	Имитация	Тип водоеми	Видове риби
Hare's Ear	майски мухи	реки, езера, язовири	пъстърва, р. кефал, костур
Pheasant Tail	рученици, майски мухи	↓	↓
Squirrel Hair	каменарки		
Woolly Worm	каменарки, пиявици		
Zug Bug	рученици		
Brassie	комари		

най-голямото удоволствие за мухаря. Специалните мухи, които се използват за костур и речен кефал са също сухи мухи, защото плуват на повърхността.

Стримерите са мухи, които имитират различни видове малки рибки, пиявици и друга плуваща храна, която обикновено е обект на преследване от по-големите хищни риби.

СТРИМЕРИ

Модел муха	Имитация	Тип водоеми	Видове риби
Clouser Minnow	малки рибки	реки, езера, язовири	пъстърва, р. кефал, костур
Muddler Minnow	малки рибки	↓	↓
Zonker	малки рибки		
Bucktails	малки рибки		
Marabou Leech	пиявици		
Woolly Buzzer	малки рибки, пиявици		
Girdlebug	малки рибки		

Най-добрият начин да хванете риба със стример е ако той имитира успешно ранена рибка. Трябва да направите стримера да плува така че да прилича на рибка, която има затруднения в движенията си.

СТРИМЕР

Стримерите можете да използвате еднакво успешно както в реките, така и във водоемите, като те могат да бъдат използвани с плаващи и потъващи шнури.

КАК ДА ОТКРИЕМ РИБАТА

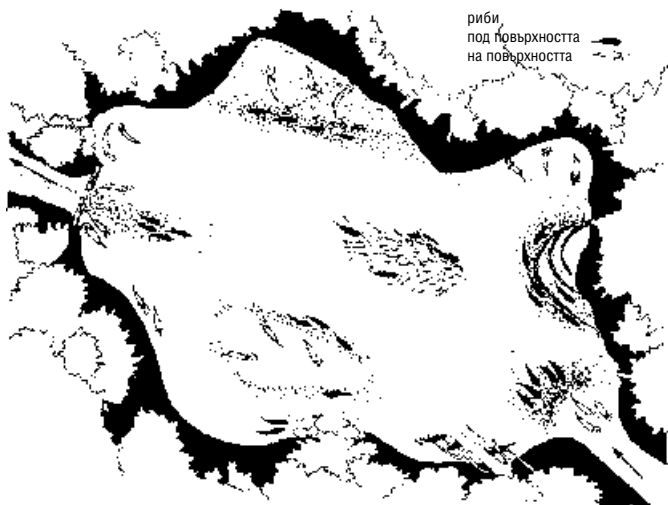
Ето четирите стъпки за лесното хващане на рибата:

1. Откриване. Открийте рибата и вие сте я наполовина уловили.
2. Наблюдение. Наблюдавайте с какво се храни рибата.
3. Имитация. Опитайте се да имитирате това, което яде рибата.
4. Презентация. Поднесете така мухата на рибата, че да изглежда като естествена ѝ храна.

Къде можем да открием пъстървата

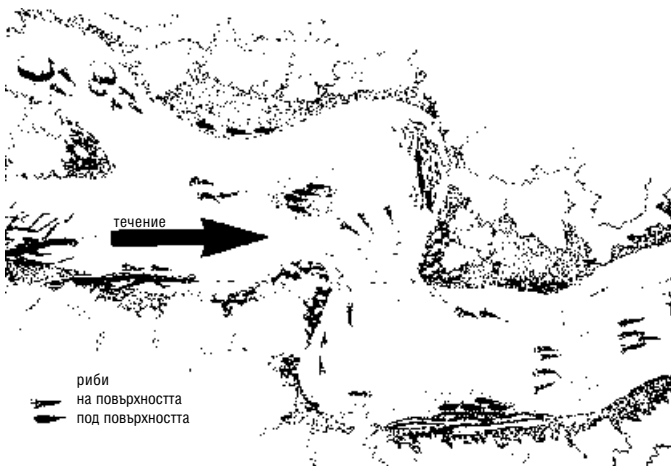
Пъстървата е риба, която живее в студени води и може да се открие в реки, езера и други водоеми, в които има студена вода целогодишно. В реките тя стои срещу

ВЕРОЯТНО МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ПЪСТЪРВАТА В ЕЗЕРА И ЯЗОВИРИ

течението, така че течащата вода ѝ носи храна. Когато пъстървата почива, тя се крие под теченията, близо до дъното, в дълбоките вирове, под различни образувания по брега, като паднали дървета, брегове обрасли с храсти, подмоли.

ВЕРОЯТНО МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ПЪСТЪРВАТА В РЕКИ И ПОТОЦИ

Когато пъстървата се храни, тя се придвижва към места, където може да открие храна - места с по-бързо течение, обрасли брегове, зад големи камъни и рано сутрин или късно вечер в плитчините. Можете да откриете пъстървата и речния кефал по кръговете, които те правят на повърхността, когато се хранят с насекоми. Пъстървовите риби, които живеят в езера и други водоеми, имат по-различно поведение. Те постоянно се движат, за да търсят храна. Те също образуват кръгове на повърхността, когато се хранят с насекоми и по този начин лесно могат да бъдат открити.

КАК ДА ПУСНЕМ РИБАТА ОБРАТНО ВЪВ ВОДАТА

Някои от рибите, които улавяте, може би ще искате да занесете вкъщи, а други да пуснете отново във водата, за да може друг път пак да ги хванете. Някои видове риби, като например речният кефал, могат да бъдат ловени в големи количества, а други не. Необходими са 6-7 години, за да може пъстървата да достигне по-големи размери. Ако искате да запазите рибата за бъдещ улов, трябва да знаете как да я държите, защото в противен случай тя ще умре. Ето как да държите рибата, която възнамерявате да пуснете обратно.

Рибите имат нежни хриле, чрез които дишат, а телата им имат нежни вътрешни органи. Ето петте стъпки, чрез които ще предпазите рибата от нараняване:

1. Ако е възможно, не пипайте рибата. Тя е покрита със защитен слой слуз. Когато пипате рибата, вие нарушавате този слой и могат да се образуват гъбички и рибата да умре. Не пипайте рибата със суха ръка. Само се протегнете и освободете куката от устата на рибата и я оставете да отплува без да я докосвате. Използването на малки пинсети ще улесни освобождаването на куката.

2. Ако трябва да държите рибата, направете го внимателно като я обърнете настрани в ръката ви, където ще бъде неподвижна, или като я обърнете напълно във водата срещу течението, където отново ще бъде неподвижна. Тогава можете да махнете куката и лесно да освободите рибата.

3. Когато държите рибата, внимавайте пръстите ви да не попаднат в хрилете. Рибата може да оцелее, ако започне леко да кърви от хрилете, но при по-сериозно нараняване на хрилете шансовете ѝ да оцелее са минимални.

4. Не стискайте рибата, когато я държите, защото може да повредите нежните ѝ вътрешни органи.

5. Не забравяйте, че рибата трябва да бъде напълно съживена преди да я пуснете. Ако рибата е изтощена, ще се обърне настрани или с корема нагоре. Задържете я изправена на течението, за да може хрилете да възстановят дейността си и да поемат кислород от водата. В спокойна вода, дръжте

рибата внимателно и леко я движете напред назад във водата, за да може тя да влезе в хрилете, осигурявайки кислород. Когато рибата се съживи, хрилете ѝ ще работят по-енергично, докато успее да се задържи във водата и отплува.

Не се опитвайте да съживите рибата в бързо течение. Ако ви се изплъзне, ще започне да се върти и ще се обърне и няма да може да я спасите. Съживявайте речната риба в по-слабото течение близо до брега.

ОСНОВНИ ПОДВОДНИ ТЕХНИКИ

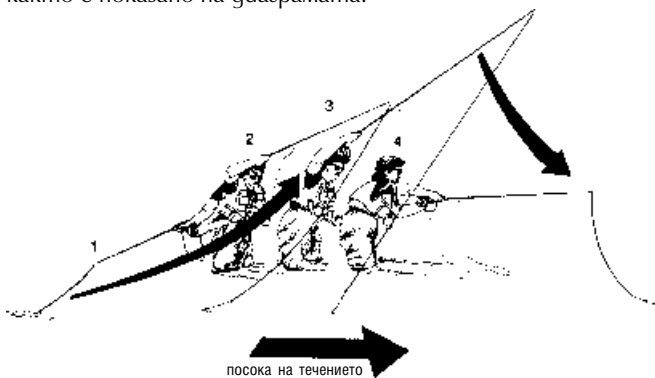
Уловът на пъстърва и речен кефал с нимфа се извършва много лесно, стига да усвоите няколко основни техники. В повечето случаи риболовът на нимфа изисква пръчки 4ти, 5ти и 6ти клас с дължина от 2.25 до 2.75 м. Същите пръчки се използват и за суха муха. Когато ловите с нимфа на река, използвайте плаващ шнур, като оставите напълно потъващите и шнуровете с потъващ край за езера и други подобни водоеми. Редно е да

ФУНКЦИЯ НА ИНДИКАТОРА

използвате дълги поводи с флуоресцентна дебела част, за да виждате по-добре движението на повода в дълбока вода. За края на повода се използват размери от 0,20 до 0,12мм. При този вид риболов е също много важно да имате индикатор. За утежнение използвайте малки оловни сачми (за препоръчване от нетоксично олово) с размери В и ВВ. Правилното утежняване на повода е много важно за вашия успех. При

риболова с нимфа в реки, където има поредица от вировете, замаяването е на къси дистанции - не повече от 9 м. Поводите, които се използват са с дължина от 3 до 3.60 м, като дебелината част (около 2 м) е флуоресцентна. Късите замаятия са задължителни, като замаятате перпендикулярно на брега и оставите нимфата да се носи по бавното течение между вировете. Когато нимфата дойде пред вас, вдигнете пръчката под ъгъл 45 градуса, като издърпате почти целия шнур извън водата, но оставяйки по-голямата част от поводата във водата както е показано на диаграмата.

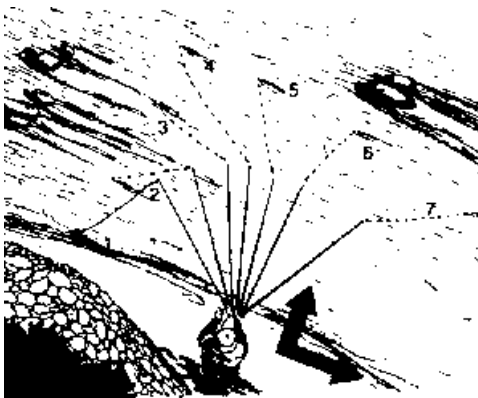

От огромно значение е да имате добър контрол върху шнура. Обикновено рибата кълве със самото падане на нимфата или малко след това - затова трябва да бъдете нащрек още от самото начало. Шнурът трябва да бъде винаги добре опънат. Това можете да постигнете като обирате излишната дължина на шнура, премествайки пръчката леко встрани, когато нимфата се носи надолу по течението. Ако водата е по-бърза, обирайте шнура с ръка като го придържате с показалеца. Ако замаятате с дясната ръка, научете се да контролирате шнура с лявата ръка. В ситуации, където контролирате шнура чрез вдигане на пръчката, трябва да имате постоянна готовност да засечете рибата и при най-малкото колебание на индикатора. Когато обирате шнура на

ръка, отначало направете две-три плавни придърпвания, а след това преместете шнура в лявата си ръка, вместо да го държите под показалеца си.

Всяка една ситуация изисква различно утежняване. Утежняването се прави над възела, на който е вързан краят на повода (40-50 см над мухата). Последната част на повода не трябва да бъде много дълга. Понякога, за да стигнете на по-дълбоко, може да утежните самата муха-нимфа, но не забравяйте, че тя трябва свободно да плува във водата, за да бъде по-естествена.

Същата тактика се използва, когато ловите риба в реки с по-бързо течение, което образува вълнички по повърхността на водата. Замятанията са къси. Концентрирайте се върху тези места, където бързото течение (вълничките) прераства в дълбок вир. Това е едно от любимите места на рибите, защото водата е богата на кислород и на водни насекоми. Замятайте перпендикулярно на брега, нагоре срещу течението, надолу по течението или директно срещу вас. Когато водата е по-бърза и по-дълбока (1-2 м), трябва да промените утежнението на повода, като използвате не повече от три оловни сачми с размер ВВ. В такива води може да се наложи да замятате по-надалече, като от изключителна

РИБОЛОВ НА НИМФА НА БЪРЗО ТЕЧЕНИЕ

Започнете по ръба на течението и използвайте къси замятания, покрийте отбелязаните точки на диаграмата.

важност е максимално да елиминирате бразденето на мухата. Не очаквайте рибите да отскубнат пръчката от ръката ви - те къвят много нежно и затова при най-малкото съмнение за къвене, засичайте. Това е трудно постижимо, но с повече практика ще свикнете да улавяте момента на къвненето. Засичайте, когато видите шнуърът или поводът да се движат по-бавно от течението. Не ги оставяйте да спират напълно движението си, защото рибата ще има време да изплюе нимфата преди да я засечете.

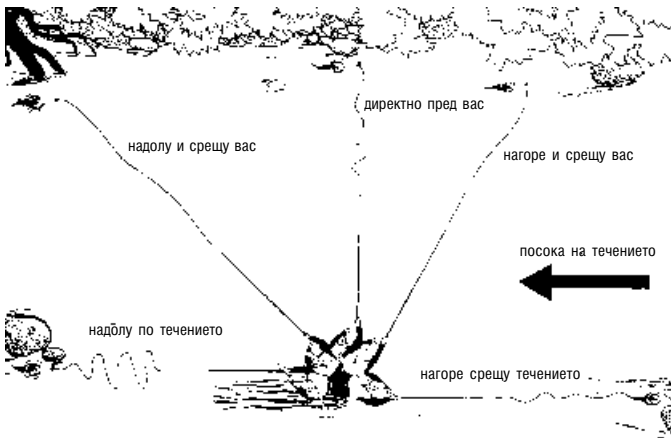
Техниката на риболов с нимфа в бавно течащи води е по-различна. Обикновено в тези води, ако имате поларизирани очила, можете да забележите рибата. За този начин на риболов се използват малки мухи (от 16 до 20 размер на кука). Прецизността на замаянето е от особено значение. Обикновено се замаята на 1-2 м над рибата, като нимфата се оставя да плува по течението, докато я достигне. Когато използвате тази техника, винаги избирайте рибите, които са по-активни и взимат всичко, което мине покрай тях.

РИБОЛОВ НА СУХА МУХА

Риболовът на суха муха е най-популярен от всички видове мухарски риболов. Неговата популярност се дължи на това, че той е сто процента визуален. Риболовецът наблюдава как мухата плува на повърхността на водата и вижда как рибата я взима. Риболовът на суха муха е по-лесен от риболова на нимфа и мокра муха. Единствената трудност е, че при него се изисква по-голяма прецизност при замаянето. Риболовците, които ловят на суха муха, използват еднакви техники, независимо дали рибата е на повърхността на водата или не. И в двата случая те се прицелват в един определен обект - това е или риба, която е на повърхността, или място, където може да има риба. Затова риболовецът трябва добре да познава реката и да може да определи точно мястото, където може да има риба. Основните стъпки при риболова на суха муха изглеждат приблизително така:

1. Избиране на подходяща муха.
2. Избиране на обект (риба, която се храни на повърхността).
3. Поднасяне на мухата към обекта. Ако сте на река, хвърлете мухата на 1-2 м от рибата нагоре по течението.
4. Оставете мухата да плува на повърхността към рибата, наподобявайки естествено насекомо.

ПЕТ ОСНОВНИ НАЧИНА НА ЗАМЯТАНЕ НА СУХА МУХА

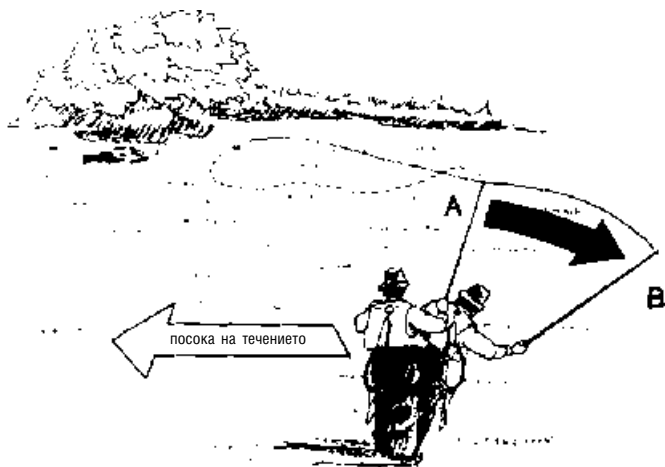
За да изпълните първа точка, трябва добре да огледате реката и да видите какви насекоми плуват на повърхността. За препоръчване е да хванете едно насекомо, да го разгледате внимателно и да изберете подходящата имитация от сухите мухи, с които разполагате. Когато рибата не се храни на повърхността, но вие все още искате да хвърляте със суха муха, изберете суха муха, която да служи за универсална примамка (сухите мухи - Humpy, Royal Wulff, Adams). Други успешни имитации са мухите, наподобяващи скакалци, щурци, мравки и други земни насекоми.

Основен проблем при четвърта точка е неестественото браздене на мухата по повърхността на водата, причинено от течението, което плаши рибата. Има няколко начина да

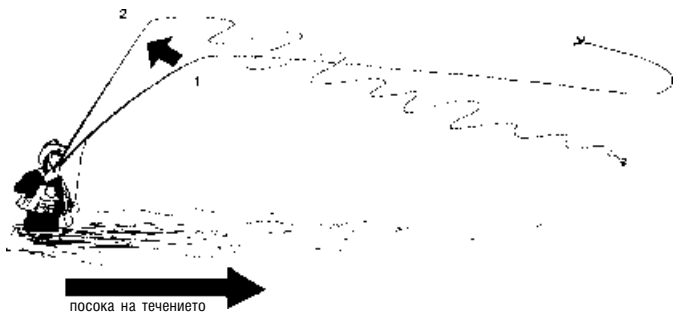
БРАЗДЕНЕ НА МУХАТА

елиминирате този проблем. Единият начин е след като сте направили движението напред при замаятане и шнурът е все още във въздуха, просто да преместите пръчката малко встрани така както е показано на диаграмата. Когато замаятането е завършено, мухата ще е достигнала

целта си, а шнурът ще лежи на повърхността по диагонал на течението. Това позволява на мухата да се движи естествено. Другият начин е при последния етап на замаятането да разклатите пръчката наляво и надясно и така шнурът ще придобие вълнообразна форма при падането си във водата както е показано на следващата диаграма.

Понякога, за да избегнете силното течение между вас и рибата, сменете позицията, от която замятате.

ШНУРОВЕТЕ

При спининговото замятане тежестта на примамката, която се изхвърля, издърпва монофилното влакно от макаратата. При риболова на изкуствена муха тежестта на шнура, който се хвърля, отвежда мухата до рибата. Шнурът, който хвърляте, и начинът, по който го хвърляте, представляват „презентацията“ на мухата. За да хванете риба, трябва да представите мухата във водата така, както рибата очаква да види своята храна. Това е възможно, ако използвате подходящия за тази цел шнур.

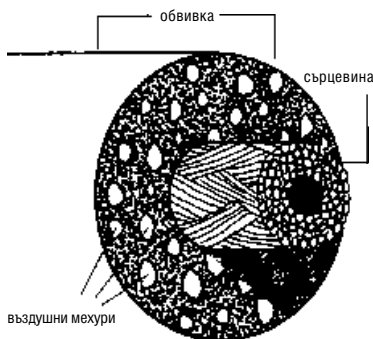
Тежестта на шнура се разпределя по цялата му дължина - от 2.70 до над 3 метра - класът на шнура (от 1ви до 15ти) се определя от тежестта на крайните 9 метра на шнура. Класовете шнур варират от 1ви - от 3.5 до 4.3 грама - до 15ти - от 34.3 до 36.9 грама.

Формата и конструкцията на шнура определят начина на поднасяне на мухата. При мухарския риболов мухата трябва да бъде поднесена където и както рибата очаква да намери храна. Затова трябва да изберете шнур с подходяща дължина, клас, конус, цвят и обвивка.

Ето един пример: Ако ловите на малка река и рибата се храни на повърхността, вероятно ще искате да поднесете малка муха, съответстваща на малките насекоми, с които се хранят рибите, на дълбочината, на която се хранят - в този случай на повърхността. Добре е да използвате сравнително лек (2ри до 6ти клас), плаващ шнур, торпедовиден или гвуконусен. И двата вида са направени да поднасят сухи мухи на повърхността, въпреки че те също могат да се използват за риболов под повърхността с нимфи или мокри мухи.

Дизайн на шнура - форми и функции

Шнуровите плуват, защото се правят с малки микробалони (въздушни мехури) на повърхността. Ако производителите прибавят олово към обвивката на шнура, той ще потъва. Ето едно просто обяснение за това, как се правят тези шнурове.

Шнуровите се състоят от сърцевина, конус и обвивка (обикновено от поливинилхлорид). Тези основни елементи са различни видове в зависимост от функциите, които шнурът изпълнява. С други думи, като променят сърцевината, обвивката или конусите, производителите могат да направят шнурове, подходящи за всяка ситуация.

Нека да видим как става това.

Споменахме обвивката на шнура, т.е. начина, по който шнуровите се правят плаващи или потъващи. А това дали шнурът изхвърля мухата на къси или дълги разстояния, зависи от дизайна на конуса.

Начинът, по който обвивката е оформена по дължината на шнура, се нарича „конус“. Конусът на шнура (външната му форма) се прави чрез промяна на дебелината на обвивката му.

Паралелни (L) - тези шнурове нямат конус и се използват много рядко.

Торпедовидни (WF) - едни от най-популярните шнурове. Тъй като конусът им е изнесен в първите 9 метра, позволяват по-дълги замятания.

Двуконусни (DT) - тези шнурове са идеални за по-къси дистанции. Тяхното предимство е, че след като се изхаби предната част, можете да обърнете шнура и да използвате задната.

Глави (ST) - това са специални шнурове за по-дълги замятания. Могат да бъдат плувачи и потъвачи.

Специални шнурове - тези шнурове са направени за по-големи класове. Те имат много къс конус, което позволява замятането на дълги разстояния на големи и тежки мухи.

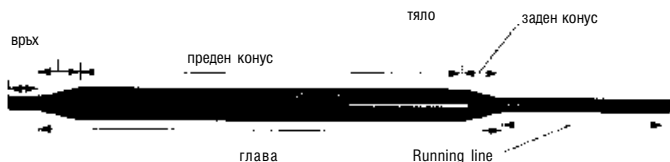
Шнурът има следните елементи: връх, преден конус, глава, заден конус, и *gapping line* (тънък, равен шнур). Функцията на шнура зависи от всички тези елементи. Има пет категории шнурове: рядко използваните паралелни шнурове (L), много популярните торпедовидни (WF), двуконусни (DT), глави (ST) и специални шнурове. Най-често използваните шнурове са WF, DT и специалните шнурове.

Освен обвивката и конуса на шнура, може да се променя и сърцевината. Например, ако сърцевината е направена от сравнително твърд материал като монофилното влакно, шнурът е сравнително твърд и ще бъде подходящ за дълги замятания в тропически условия. Ако сърцевината е направена от сравнително мек материал като плетен дакрон или найлон, шнурът ще бъде бавен в горещи дни и ще илiza по-трудно.

Производителите на шнурове могат да подобрят характеристиките на шнура, като прибавят специални смазвачи съставки в обвивката му (Cortland Lazer Line).

Конусът на шнура има голямо значение. Например,

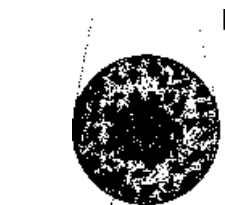
колкото е по-голяма мухата, толкова по-голямо съпротивление има тя във въздуха, което води до използването на по-тежък шнур. Този шнур трябва да има къс преден конус, който спомага за изхвърлянето на мухата, и къса средна част за по-акуратна презентация.

Цвят на шнура

Какъв цвят шнур да изберем? Някои риболовци предпочитат ярките цветове шнурове, за да могат да ги виждат във въздуха и във водата, както и при замаянето. Други използват шнурове, които се сливат с фона на местността, където ловят риба. Вие сами трябва да вземете решение какъв цвят шнур ще бъде най-подходящ за вас. Имайте предвид, че цветът на шнура не оказва влияние на рибата.

СТРУКТУРА НА ПОТВЪЩ ШНУР

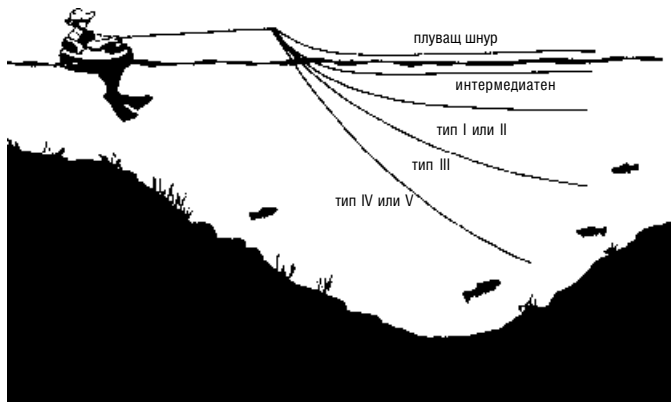
парченца олово

Потъващи шнурове

Когато рибата се храни под повърхността на водата, на вас ви трябва потъващ шнур. Има различни видове потъващи шнурове, в зависимост от скоростта на потъване. Тази скорост обикновено е отбелязана на опаковката на шнура. Според скоростта на потъване, шнуровете се делят на:

интермедиатни (от 2.5 до 5 см в секунда), бавно потъващи (тип I или II, от 5 до 10 см в секунда), бързо потъващи (тип III, от 7.5 до 17.5 см в секунда) и супербързо потъващи (тип IV или V, 25-50 см в секунда).

РАЗЛИЧНИ СКОРОСТИ НА ПОТВЪВАНЕ НА ШНУРА

Глави

Това са специални шнурове с дължина от 7.20 до 9 метра, които се прикрепват към running line с малък диаметър. Тази комбинация позволява много дълги замятания, независимо дали главата е потъваща или плуваща.

Шнурове с потъващ край

Шнуровете с потъващ край представляват части от потъващ шнур (от 2.40 до 4.50 метра), прикрепени към плуващ шнур. Потъващите парчета могат да бъдат бавно или бързо потъващи. Тези шнурове се използват за риболов на нимфа в бавни или бързо течащи реки.

РИБОЛОВ НА ИЗКУСТВЕНА МУХА С ШНУР

ВТОРА ЧАСТ
РИБОЛОВ НА СУХА МУХА

Уважаеми колеги!

Неслучайно се обръщаме така към Вас, защото се надяваме, че вече с помощта на Ваши познати, въдичари ловящи на муха или ползвайки съветите на специализираната литература, сте избрали своя комплект мухарски уреди, т.е. станали сте член на увеличаващата се група на риболовците - мухари.

Ако риболовът с шнур е все още само едно намерение, което Вие ще осъществявате в бъдеще - този опит да споделим скромните си знания и умения относно риболова с изкуствена муха е и за Вас - фактът, че не притежавате все още мухарски уреди дори може да ви е полезен. Научавайки повече за риболова с муха и най-подходящите уреди за отделните му разновидности, Вие ще можете да изберете най-добрата съответстваща на Вашата нагласа и темперамент екипировка.

Изхождайки от факта, че в нашата литература няколко пъти е описвана основната техника на хвърляне, включително и в издадената преди няколко месеца брошура от настоящата поредица, ние приемаме, че сте минали първите, задължителни упражнения и дистанция от 9-10 м не представлява особен проблем за Вас. Все още обаче не сте ловили риба на изкуствена муха, така че предстои да решите един основен проблем - с какво да започнете реалния риболов? Преди да вземете това решение опитайте за себе си да отговорите на принципния въпрос - какво очаквате от риболова с изкуствена муха? Изхождайки от нашето лично схващане, че удовлетворението от всяка човешка дейност и особено от риболова много зависи от степента, с която реалността съвпада с нашите очаквания, с тези уводни бележки ще споделим виждането си за най-характерното, което може да ни даде риболовът на суха муха.

Специфичното, отличаващо този метод на риболов, не само от риболова с естествена стръв и от риболова с блесна във всичките му варианти, но и от останалите разновид-

Фиг. 1. Риболовът с шнур се практикува от все повече въдичари на различни възрасти, през всички сезони от годината.

ности риболов с изкуствена муха, е в изключителните възможности за близък контакт между въдичаря и рибата, които този метод предлага. Въдичарят, ловящ на суха муха не само вижда самото кълване на рибата, но и в повече от половината от случаите вижда и рибите, които се опитва да улови, както и тези, които атакуват мухата. Като прибавим към това факта, че сухата муха предлага най-много на брой кълването при риболов на речен кефал - една повсеместно разпространена в нашите водоеми за спортен риболов риба, ние Ви препоръчваме да започнете да практикувате ловейки речен кефал на суха муха. Това не само ще е полезно, за по-лесно преодоляване на първите, неминуеми неудачи в началото на Вашата кариера като мухар, но и ще Ви помогне за придобиване на прецизна техника на борабене с уредите - нещо много важно при риболова на пъстървови риби. Тук е мястото да отбележим, че риболовът със суха муха на пъстърва в много отношения е подобен на риболова на речен кефал, със следните две особености, които го правят може би малко по-труден.

1. Пъстървите, които можем да се опитаме да уловим по време на един излет почти във всички случаи ще бъдат по-малко на брой - факт, който сам по себе си ни принуждава до минимум да сведем случите, в които поради непрецизно хвърляне и представяне на мухата ще изплашим рибата.

2. Пъстървите в по-голяма степен подбират мухата, която атакуват, в частност - сухата муха. Пишещият тези редове нееднократно наблюдавал случаи, при които във високотланински езера риби плуващи буквално под килим от паднали във водата различни насекоми се хранят с такива, намиращи се на 1-2 м едно от друго, вероятно подбирайки точно определен вид. Този факт неминуемо ще изисква от нас по-голяма наблюдателност и способност да се оцени вярно водоема, на който ловим.

Говорейки това, не може да не си спомня един риболовен излет от преди 15-тина години на Каракашево езеро под връх "Мусала". Беше тих, топъл, слънчев следобед в последните

Фиг. 2. Въдичарят, ловящ на суха муха не само вижда самото кълване на рибата, но в повече от половината от случаите вижда рибите, които атакуват мухата.

дни на септември - истинско циганско лято. Във въздуха летяха безброй насекоми и тяхното жужене като че ли ми пееше така обичаната от въдичарите песен, която всеки един от нас слуша в различни тоналности и от различни изпълнители преди началото на всеки риболов. "Времето е чудесно, условията са добри, всъщност очаква те един незабравим излет." Да! Хубава е тази песен, нали, колеги, неоправими оптимисти, независимо дали е с мощното

звучене на поройния дъжд и тътена на гръмотевиците, или е с нежния, едва долавящ се шепот на обилно падащия сняг.

Когато стигнах езерото към песента, идваща от въздуха се добави арфата на леко къдрещите водата вълнички и пляска от соловите изпълнения на десетки риби, събиращи муха на повърхността. С две думи - отлични условия. Добре познавам езерото и избрах място, което винаги е давало риба - дълбоко около 1 м, с дълбоко осеяно с безразборно пръснати и натрупани големи камъни - идеално укритие за рибите. И този път ме бяха там - липани с дължина 30-50 см, които събираха мухи толкова близко, че можех да броя люспите им. Всичко, което последва, само потвърди истинността на древната мисъл "Ако нещо изглежда просто, то неминуемо е сложно". В случая - липаните не обръщаха никакво внимание на мухата ми. Моите хвърляния не ги плашеха, те просто си бяха харесали това място и останаха там до залез слънце, без нито веднъж да посегнат към това, което им предлагаш. Смених всички мухи, които имах, сложих най-тънкия повод, но с еднакъв резултат - няколкото тръзвания към моята муха всъщност бяха за друга, истинска, която се намираше на 10-15 см от нея. Описвам този случай, защото той е много показателен, за щастие на въдичарите не често срещан. В случая причината за всичко бяха мухите - най-малките мухи, които аз имах бяха вързани на кука № 16, а рибите се хранеха с мухи, големи колкото просено зърно.

Ще завършим тези общи, уводни бележки относно риболова с муха с излагане на едно основно и принципно правило за риболова изобщо. **Въдичарят търси предварително условия (период от годината, водоем и участък от водоема), които предлагат най-благоприятни условия за избрания от него начин на риболов.** Във връзка с горното, за да Ви предпазим от евентуално разочарование, дължащо се на неудачен избор и в началото на вашата риболовна практика ще започнем излагането на същността на риболова със суха муха с най-главното за успеха при него - избор на място и време. Под успех съвсем условно ще

Фиг. 3. И този път те бяха там! Липани с дължина 30-50 см, в компанията на един сивен, които събираха мухи толкова близко, че можех да броя люспите им.

разбираме количеството и големината на закачената риба, макар, че с чисто сърце можем да твърдим, че понякога и празното кошче е успех. Но това е тема на друг, много по-широк разговор за етиката в риболова.

Както казва книгата за живота - Библията " ... и видях под слънцето ... на всичките се случва според времето и случая".

Книга на Еклисиаст 9-11

Отнесени към риболова с муха тези думи ще звучат така - **Ние винаги ще берем плодовете на избраното от нас място.** Умишлено пропускаме времето (както период от годината, така и част от деня), за да подчертаем важността на фактора място. Тук е моментът да отбележим, че успехът е преди всичко тактика, а тактиката в реалния риболов е най-вече избор на място. Отдавайки дължимото на колегите, които интуитивно откриват добрите места, т.е. имат усет към рибата, ще се опитаме да изложим принципите, които трябва да ни ръководят при избора на най-подходящо място за риболов на суха муха. Като постулат, т.е. задължително приемаме изискването във водоема да има риби, които традиционно добре да се ловят по избрания от нас начин. За рибите, подходящи за риболов на суха муха подробно ще говорим в отделна брошура. На много от Вас това първо условие може би ще се стори толкова очевидно, че дори може да ни упрекнат, че започваме с него - за нас то е повод да Ви кажем - Старайте се да откривате винаги дълбокия смисъл на простите неща - в това може би е ключът към майсторството и съвършенството. Във връзка с горното ще Ви разкажем един случай от нашата риболовна практика. Преди десетина години бяхме поканени за участие в международно състезание по риболов с муха. Състезанието трябваше да се проведе на р. Висла в района на гр. Краков - Полша. Според практиката за провеждане на състезания по риболов организаторите изреждаха по плътността, с която се срещат рибите във водоема. За наше учудване с най-голяма плътност бяха бабушката, платиката и костурът.

Естествено, това беше изненада за нас, но и повод да си припомним всички случаи, в които при риболов на муха сме хващали, по-често случайно някоя от тези риби - костур предимно. Подробната справка, която направихме главно в чуждия периодичен печат на риболовна тематика обаче ни разкри много случаи, в които колеги с изкуствена муха и шнур ловят нетрадиционни според представите ни сладководни риби.

Тактика при риболова със суха муха

Всеки човек обича да мечтае. Може би и Вие, свързвайки майсторството при риболова с муха с далечината на хвърляне понякога виждате себе си да ловите впечатляващи риби, който правите смайващи с далечината си хвърляния. Съзнавайки, че много често другото име на разочарованието е реализирана или убита мечта, и че следващите думи ще Ви прозвучат прекалено грозно, ще започнем този много важен раздел за риболова със суха муха с основното правило за него - **ловете близки риби! старайте се да ловите близки риби! учете се да ловите близки риби!** Тази наша препоръка в никакъв случай не е продуктувана от желание да изглеждаме по-оригинални във Вашите очи, а е подчинена на базовия принцип на риболова със суха муха - **точността и представянето на мухата са много по важни от далечината**, те са основа на майсторството. И това е лесно обяснимо със същността на този вид риболов - мухата облавя сравнително малка площ около мястото на представянето ѝ, предизвиквайки атаката на близко намиращи се и плитко стоящи риби. **Лошото представяне на мухата почти винаги има обратен ефект - вместо да предизвика рибата към атака, то ще я подплаши.** Безспорно, ще има случаи когато далечните хвърляния ще Ви бъдат от полза, те дават усещане за сигурност във владение на уредите, самочувствие, че сме на "ти" с риболова - муха, но след такъв риболов винаги

давайте отговор на себе си - □А беше ли необходимо да хвърлям толкова далеч? Не можеше ли да ловя на друго място или да хвърлям на същите риби от друга позиция?"

Често съм се питал „Колко близко е възможно да се ловят риби на суха муха?“ Отговорът на този въпрос винаги е бил един и същ - "По-близко, отколкото съм опитвал и предполагал". Тук е мястото да сподея един друг случай от своята риболовна практика. Около 14.00 часа стигнах до езеро в Рила, избрах си едно заливче, от което смятах да започна риболова и тъй като не бях обявдал, седнах на брега за обяд. За около 20 минути привърших с обяда и стъкмих уредите си за риболов. През цялото време от пристигането си останах седнал. Започнах да хвърлям със суха муха, като първите хвърляния правех на 2 - 2,5 м и използвах съпротивлението на водата за по-бързо изтегляне на шнура. Нямах нагласата да ловя риба затова в момент, когато голяма пъстърва взе мухата на това разстояние, аз отмятах шнура за хвърляне назад и просто оставих мухата в устата на рибата. Приех всичко за случайност, вързах нова муха и продължих по същия начин. Пак на това разстояние дойде втора риба, която взе лошо и след нея трета, която улових. Всичко това стана за около 5 минути при хвърляния под 5 м.

Смятаме, че казаното в тези начални редове показва "Какво трябва да правим", за да имаме повече успешни излети. Големият въпрос е как да го направим. Отговорите на този въпрос са много, те зависят от типа на водоема и рибите, които ще ловим, но въпреки това има основни принципи, които са валидни винаги. Условно те могат да се разделят на такива, отнасящи се за затворени и джури за течащи водоеми. Различията се дължат на характера на нашите реки и затворени водоеми - естествени и изкуствени езера и язовири. Първите сравнително малки, предоставящи ни възможност практически да "опиаме" мухата всяка точка от тях и вторите - със значително по-голяма водна площ и с достъпна за риболов сравнително малка част от крайбрежната зона. Поради забраната, която налага нашето

законодателство върху риболова с помощта на плавателни средства няма да разглеждаме риболов от лодка и с помощта на проходилка.

Поведението ни, осигуряващо успешен риболов в затворени водоеми с едно единствено изречение може да се опише с думите на уважавания от нас майстор на риболова с муха г-н Зафир Хаджийски - "Избираме добро за риболов място, спотайваме се и чакаме да ни дойдат удобни за хвърляне риби". След като рибите на това място станат подозрителни - не идват достатъчно близко или започнат да атакуват лошо мухата повтаряме всичко, описано по-горе на друго подходящо място.

Има няколко задължителни правила при подхождане към мястото и при изпълнение на първите хвърляния, които ще ни позволят по-успешно да изпълняваме плана си на риболов на близки риби.

Първо. Последните 10-тина метра към мястото изминавайте клекнали или силно наведени.

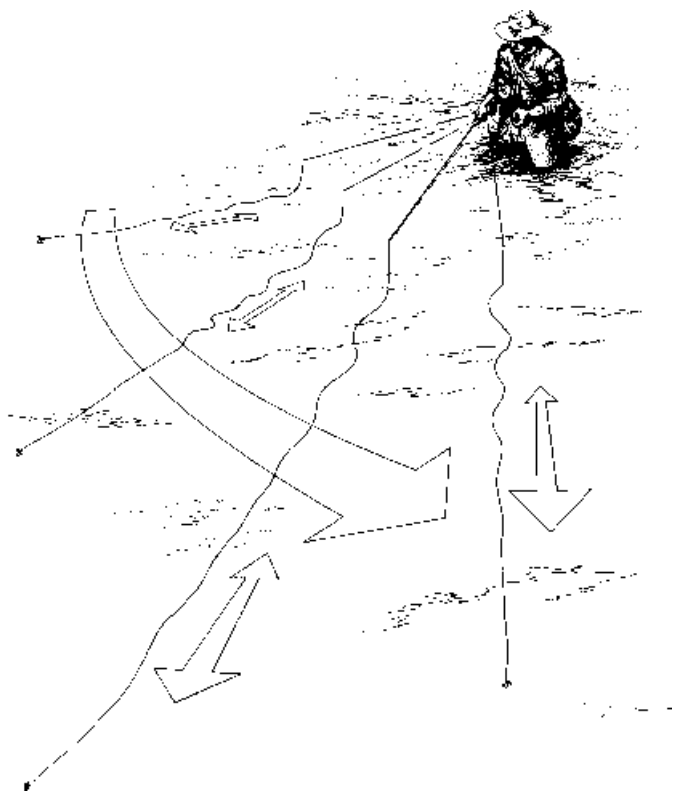
Второ. Не пропускайте възможността, стига теренът да позволява, да обловите зоната непосредствено до брега. Не се смущавайте от факта, че понякога само част от поводата Ви ще е във водата - убедени сме, че следвайки този съвет ще имате приятни изненади.

Трето. Старайте се да подхождате към мястото по брега, без да газите. Изобщо, що се отнася до нагазването приемайте го повече като средство, което ни помага да избягаме препятствията за шнура по брега, отколкото като начин да доближим далечните риби. Много често, особено в плитките, затворени водоеми, вълните, които ще направим нагазвайки вместо да ни доближат към рибите, правят последните по-недостигаеми.

Четвърто. Винаги започвайте с къси хвърляния 3-5 м. Много често, дори и опитни въдичари, след като заемат удобна позиция и видят много риби, на които могат да хвърлят, допускат една и съща основна грешка. Започват да ловят на средна или далечна дистанция. Тази тактика е

Фиг. 4. Зона, в която рибите вероятно ще бъдат уплашени от шнура и сянката му.

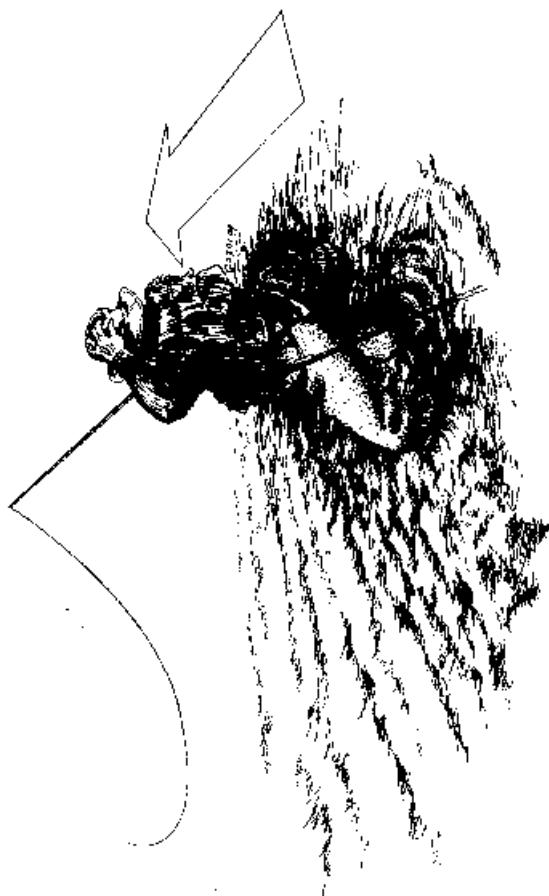

Фиг. 5. Дори и да не виждате риби на близка дистанция (3-5 м) винаги правете няколко ветрилообразни хвърляния (и полагания на мухата) на това разстояние, като постепенно увеличавате далечината.

оправдана само, ако сме видели някои трофеен екземпляр, който не искаме да загубим, във всички останали случаи тя е вредна, тъй като само по-бързо "изчерпва" мястото. При далечни хвърляния на ново място винаги съществува много голяма вероятност с шнура да прехвърлим близки риби, които не виждаме и по този начин да ги изплашим, а те пък от своя страна да изплашат и останалите. *Фиг. 4.* Така че, дори и да не виждате риби на близка дистанция - 3 - 5 м винаги правете няколко ветрилообразни хвърляния (и полагания на мухата) на това разстояние, като постепенно увеличавате далечината. *Фиг. 5.*

Пемо. Винаги когато теренът позволява изпълнявайте първите хвърляния клекнали. Съществува и друг начин за облавяне на затворени водоеми - обхождане на бреговата ивица и изпълняване на серия хвърляния, започвайте успоредно на брега. Този метод е приложим повече за кефаловите водоеми. Правилата относно нагазването и движението към мястото, казани по-горе важат и сега. Специфичен проблем, който трябва да решим при така възприет начин на риболов е посоката, в която ще обикаляме водоема. Основно - това е посоката към по-рибните места, като обаче отчитаме и два други фактора - препятствията по брега и вятърът. Оптималното съчетание е риболов с хвърляща ръка от страната на водоема (така ще можем да разгъваме шнура по-близко до водната повърхност и далеч от препятствията по брега) и насрещен или страничен духащ от ляво (при хвърляне с дясна ръка) вятър. В случай, че трябва да направим избор между вятъра и благоприятното разположение на хвърлящата ръка, нашият съвет е да отдавате предпочитание на посоката, която ще Ви осигури подходящ вятър. Изобщо, при риболов с муха и особено при риболов със суха муха в затворени водоеми вятърът играе много голяма роля. Като правило трябва да се приема фактът, че най-добри за риболов места са тези, в които вятърът събира падналите върху водната повърхност насекоми (най-отдалечените от подветрената страна) и тези, в които падат насекомите

Фиг. 6. Духацият в гърба вятър често повече пречи, отколкото помага.

от брега - разположени от подветрената страна. Хвърлянето срещу вятъра осигурява по-естествено преместване на положената муха като в никакъв случай не влияе върху чистотата на хвърляне. Нашето категорично становище е, че в повечето случаи, при риболов на суха муха, насрещният вятър, дори и духащ с умерена сила, подпомага хвърлянето, тъй като улеснява отхвърлянето на шнура назад и благоприятства натоварването на пръчката при хвърлянето напред. При попътен (духащ в посока на хвърлянето) вятър трудно се получава отхвърлянето на шнура назад и пръчката често работи ненатоварена при хвърляне напред. *Фиг. 6.* Що се отнася до мястото, където мухата работи най-резултатно, то това е границата между сравнително тихата и силно нахвърлената от вятъра водна повърхност. *Фиг. 7.*

Като последен от основните елементи на тактиката при риболов със суха муха в затворени водоеми ще разгледаме въпроса за избор на подходяща муха. Казаното с пълна сила ще важи и за риболова в течащи води, така че може да се приеме за начало на описанието му. Изборът на муха зависи основно от поведението на рибите и ние трябва да го направим при два, характерни случая - при нехранещи се (на повърхността) и неактивни риби, или при риби, събиращи насекоми на повърхността. В случай на неактивни риби задачата, която трябва да решим е да определим мухата, която ще предизвика кълването им. При това нямаме особен избор в начина, по който ще правим това - просто последователно пробваме мухите, които носим със себе си, надявайки се чрез опити да стигнем до оптималната. Редът, по който ще правим това е въпрос на лично предпочитание, но все пак смятаме, че трябва да започнете с мухи, които имат за прототип едnodневката, след това такива със силует ручейник и накрая варианти на полмери. Големият въпрос, който трябва да решим, следвайки този план е определянето на момента, в който да преустановите експериментите и да приемете, че сте намерили

Фиг. 7. *Оптимална посока на вятъра е тази, при която той духа почти срещу нас, от към обратната на хвърлящата ръка посока. Местата, в които е най-вероятно да имате атаки на рибите са тези, на границата между сравнително тихите и ветровитите места на водоема. Тези места се облавят методично, дори и да няма признаци за присъствие на риба там.*

Фиг. 8. Понякога рибата скача до мухата или правейки дъга над нея я прескача.

подходящата муха. Категорично правило няма - тук нещата повече се подчиняват на усета, който във всички случаи зависи и от опита Ви като въдичар. Все пак, ако рибата на 3 - 4 хвърляния атакува мухата, която ѝ предлагате, това вече е признак, че сте на прав път. Всичко е още по-ясно, ако при тези атаки рибата взема мухата. По-различно стоят нещата, в случаите, когато скача до мухата или правейки дъга над нея я прескача - *Фиг. 8*. това трябва да ни покаже, че избраният силует е правилният и следва да определим цвят и размер на мухата. Ако Ви предстои да решавате такава задача, първо променяйте размера, като започвате с по-малък. Цвятът оставяйте за последно, при това следвайки синтезираното правило, което гласи "Има два цвята муха - тъмни и светли".

На пръв поглед, при хранещи се на повърхността риби нещата изглеждат по-прости - очевидно е, че трябва да изберем муха, която максимално наподобява тази, която взимат рибите в момента. Проблемите възникват именно поради факта, че рибите предпочитат точно определена муха. Понякога тя е толкова малка, че не е възможно да бъде имитирана, а в друг случай на повърхността на водата има толкова различни видове мухи, че практически не можем да ги пробваме всичките. При това в следния случай е твърде възможно предпочитаната муха да бъде в такова малко количество, че ние просто да не я забележим. Пишещият тези редове е имал подобен случай. При наличието на голямо количество едри майки едnodневки най-резултатен улов е имал на малка сива муха. Затова в случаите на хранещи се на повърхността риби, спазвайте старото златно правило - Изследвайте стомаха на първата уловена риба.

Вероятно знаете, че това може да стане и чрез специална помпичка, която изпомпва съдържанието на стомаха на рибата, без да я умъртвява.

Тези основни бележки за избор на мухата са еднакво верни и за затворени и за течащи водоеми и с тях започваме излагането на тактиката при риболов в реки. Под реки ще

разбирате преди всичко средното течение (зоната, в която речният кефал е основно срещаща се риба) в нашите реки. Горните им течения (пъстървовата зона) са по-близки до понятието ни за поток.

Условно всички реки могат да се разделят на четири основни зони - бързеи, вировете, разливи, плиткачи. В зависимост от терена те могат да се редуват в различна последователност, но най-често по начина, по който са изложени по-горе.

Всеки един от тези участъци предлага различни възможности за риболов със суха муха и съответно по-големи или по-малки промени в тактиката. Като основна цел при риболов в течащи водоеми е максимално да се доближим до рибите, които ще ловим, без разбира се да ги изплашим. Златното правило тук е: Колкото по-бързо е течението и по-дълбока е водата, толкова по-близко можем да подходим.

Казаното за нагазването във водата при затворени водоеми важи и при течащи - винаги, когато е възможно, не газете, но за реалния риболов това правило често е неизпълнимо, тъй като при течащи водоеми почти винаги чрез нагазване достигахме рибите. Така че, ако основните Ви риболовни обекти са такива, то задължителен елемент на Вашата екипировка трябва да бъдат високите ботуши или гащеризонът.

Описанието на риболова ще започнем с разливите - зоните, които следват вировете, места с дълбочина 0,5-1 м с равно, умерено течение. Това са идеалните места за риболов на суха муха. *Фиг. 9.* Като правило те се облавят движейки се срещу течението, като при това въдичарят нагазва в средата на реката и последователно "опипва" зоната около двата бряга. При това хвърлянията са срещу течението, под ъгъл 45 - 90 % спрямо оста му.

Вторите по значимост за риболов зони от реките са бързеите - най-често те са местата над вировете. Това са зоните с голяма денивелация, с дълбочина понякога и над 1 м и с бързо течение. Макар и по-трудни от разливите, те са

Фиг. 9. Разливите с дълбочина 0,5-1 м, с равно, умерено течение са идеалните места за риболов на суха муха.

Фиг. 10. Методичното облавяне на всички добри места в бързеите често носи успех.

много добро място за риболов в случаите, когато държат риба. А те държат риба, когато тя намира укритие от бързото течение - такова укритие най-често са местата сред големите подводни и надводни камъни - едните се виждат, а за другите съдим по водната повърхност.

Бързеите се облавят чрез близки хвърляния (3 - 8 м, понякога дори 2 - 3 м), чрез последователно и методично опипване на всички възможни укрития. *Фиг. 10.* Два са основните проблема, които трябва да решим при риболов в бързеи - първият е да застанем на място, в което ще сме устойчиви на силното течение и вторият е да прекараме мухата в зоната, която облавяме максимално естествено. Решаването на втория проблем много често определя и посоката спрямо течението, в която ще хвърляме. Най-често хвърлянията са перпендикулярно или под ъгъл срещу течението, като при това с пръчката и шнура, който е във въздуха се стараем да прехвърлим бързата струя. Критерий за добри позиции и хвърляне е продължителността на времето, през което мухата се движи в зоната, която облавяме е естествената скорост на струята, в която се намира. *Фиг. 11.*

Третата зона от реките, в която можем да имаме успешен риболов на суха муха са плитките. Най-често това са местата след разливите, с дълбочина на водата 20-30 см. Със сравнително бавното си течение и достъпа на слънчева топлина до дъното те изобилстват от храна и са любимото място за рибите. В същото време обаче именно плитката вода и бавното течение правят риболова в тях изключително труден, поради плашливостта на рибите в тях. Поради тази причина те се облавят чрез далечни, максимално прецизни хвърляния по течението. *Фиг. 12.*

Последните зони от реките са вировете - местата с дълбочина над 1 м и сравнително бавно течение. Независимо, че те винаги "държат" едри риби, това са най-неподходящите места за риболов със суха муха. Рибите там стоят почти винаги дълбоко и просто няма причина, която да ги накара да

Фиг. 11. Критерий за добра позиция и хвърляне при бързеште е продължителността на времето, през което мухата се движи в зоната, която облавяме с естествената скорост на струята, в която се намира.

Фиг. 12. *Плиткачите се облавят предимно с хвърляне по течението.*

се качат на повърхността. Ако сте по природа прагматици, то най-доброто, което можете да направите, срещайки вир е просто да го подминете. Ако сте склонни да експериментирате, възможно е да пробвате риболов с по-голяма по размер муха, като хвърляте в близост до надвесени над водата клони или потопени дървета. Може би ще имате шанса да уловите една от трофейните си риби и по този начин да потвърдите правилото, че практиката понякога е по-добра и от най-добрата теория.

Както споменахме в началото на раздела за риболов в течащи водоеми, описаните зони се отнасят главно за средните течения на реките.

Пъстървовите ни реки са преди всичко малки и при тях местата, които държат риба, се познават лесно. Облавянето им е по-резултатно при риболов срещу течението, като при хвърлянето им се стремим мухата да мине в струята, в която пъстървата се храни. При това трябва да се съобразяваме и с характера на дъното и наличие на естествени укрития за рибата по него. Много често при риболов в такива водоеми ние виждаме събиращата насекоми риба, което допълнително ни дава информация за мястото, на което трябва да положим мухата - малко пред рибата.

По отношение на техниката на риболова три са основните моменти, с които трябва да се съобразяваме.

1. Хвърляне, при което мухата се движи с естествената скорост на струята, в която ловим. В първата брошура от поредицата е описано как се постига това. Тук ще отбележим само едно отклонение от това общо правило, че понякога, при риболов на пъстърва по течението умишлено се търси браздене на мухата. Това се постига чрез бавно, плавно прибиране на шнура с лявата ръка, най-добре чрез регенето му на осморка в нея.

2. Начина на полагане на мухата. То трябва да е по принцип леко, като обаче при риболов главно на кефал, особено при по-бърза и дълбока вода, умишлено се търси остро и по-грубо полагане.

3. Засечката: Сухата муха изисква най-бързата засечка, в сравнение с другите начини на риболов. Ако при това засечката не е дозирана по сила, Вие ще оставите немалоко мухи в устата на рибите. Затова, старайте се да изграждате навик да засичате чрез противоположно преместване на лявата ръка, държаща шнура и дясната ръка, държаща пръчката. При такова движение по-голяма част от шнура остава във водата и той служи като амортизатор при рязка засечка.

В заключение: Независимо от техните способности, ловящият с муха винаги ще среща проблеми в реалното ловене на риба. Поради този факт, всеки един от нас трябва да се старае да развие систематичен метод за отсяване на проблемите по логичен път.

Решаването на проблемите е всъщност процес на елиминиране на варианти. Ние оглеждаме условията и след това опитваме нещо, ако опитът излезе неуспешен - опитваме нещо друго. При риболова с муха обобщено, проблемите образуват три основни категории, степенувани по тяхната важност.

1. Представянето на мухата, като това включва основно мястото на което ловим и начина на полагане, включително и мястото на полагане.

2. Изборът на муха, което включва и откриване с какво се храни рибата.

3. Поводът и уредите.

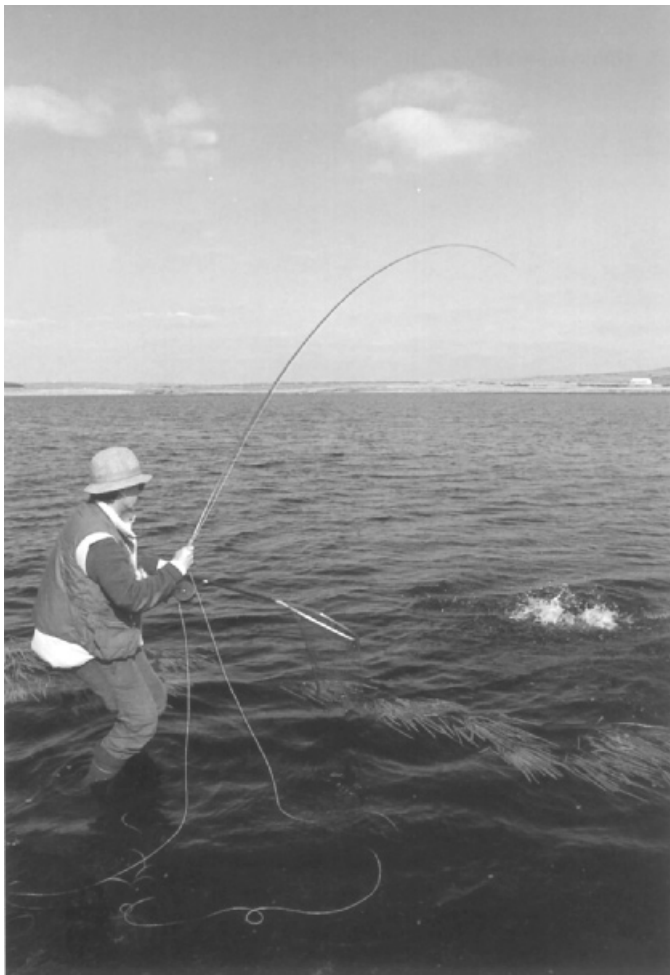
За първите две категории вече говорихме. За третата - поводът и уредите ще споменем основните принципи колкото - по-бързо е течението, толкова по-къс повод може да използваме и на по-голям диаметър влакно можем да връзваме мухата. В същата връзка, ако ловим на бърза, вода можем да използваме по-бързи и по-грубо полагащи пръчки.

Уважаеми колеги!

Пробвайте някога да си представите онзи наш далечен праотец, който пръв е опитал да хване риба вместо с двете си ръце с въдица с кука от кост и поставяна върху нея естествена стръв. Открийте във времето следващия момент, когато тази естествена стръв е заменена с изкуствената муха - едно творение, изцяло плод на фантазия и интелект. Преминете през хилядолетията, делящи ни от този момент и открийте за себе си причината, поради която толкова изявени представители на човешкия род са отдали ум и енергия за усъвършенстване на въдичарските уреди и начините на риболов, за да се докоснете до магията на риболова и да усетите и в себе си духа на откривателя, който живее във всеки един от нас. Убеден съм, че този дух ще ви накара да преосмислите, а понякога да усъвършенствате принципните постановки, които съм се опитал да изложа в настоящата брошура. Всъщност, това само потвърждава правилото, че риболовът, като всяка друга човешка дейност може да се оприличи на една неизчерпаема, бездънна мина, в която всеки сам може да намери своя скъпоценен камък. В същото време, той в никакъв случай не бива да се приема като война, при която губещият трябва непременно да бъде убит.

Като деца, когато говорехме за историята и войните в миналото често си задавахме въпроса: „Какво би станало, ако във времето, когато битките са се водили със стрели и мечове ние сме били там с танкове и картечници?“. Разбира се, отговорът на този въпрос беше винаги един и същ - щяхме да бъдем победители. Сега се питам: „Можем ли да бъдем победители и какво ще стане с рибите след като в двубоя с тях хората използват всички достижения на дългогодишно трупаните знания и опит, а те противопоставят единствено това, с което Творецът е дарил всяко живо същество - правото на съществуване и инстинктът за съхранение на най-висшето благо - животът“. Замисляли ли сте се някога,

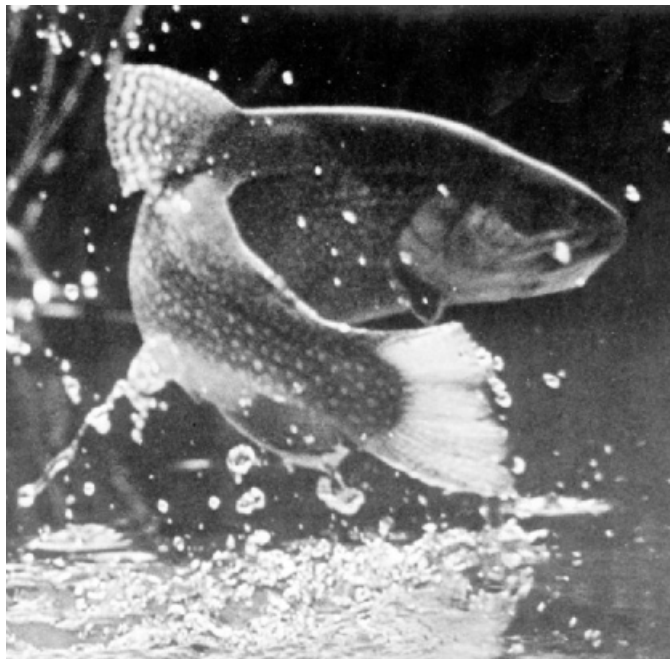

Фиг. 13. Методичното облавяне не всички добри места в бързеите често носи успех.

че въдичарите са особена категория хора, на които със закон е разрешено да отнемат това висше благо от друго живо същество, за да си доставят удоволствие.

Безспорно, риболовът увлича. Всеки помни за цял живот дните, когато „рибата е къвала като полудяла“. Тези случаи са „солта“ на повечето въдичарски истории. Знаем колко трудно е да се преустанови риболова в такъв момент. А наистина ли е трудно, и трябва ли да преустановим? Ще бъде ли удоволствието ни по-малко, ако пускаме обратно във водата уловените от нас риби?

Отговорът на последния въпрос оставяме на Вас

Надяваме се, че тази книжка ви е харесала и ви е била от полза.

Ако имате някакви въпроси или забележки по това издание, моля
обадете се на телефон: 02 / 981 67 86